Koolitatud spetsialistid aitavad vähendada perevägivalda Eestis

Koolitustsükkel LSV-teemadel Rakveres 10.-11. ja 17.-18. veebruar 2022

Kübervägivald

Pille Tsopp-Pagan

Iceland Liechtenstein Norway grants

PÄRNU NAISTE VARJUPAIK

NTTK
Vägivallast on väljapääs!

ühendus vägivallavaba elu kaitseks

RÓTIN

Olemus? Arutage grupis:

- Mida mõtlete, kui kuulete terminit kübervägivald?

- Milline on teie tööalane kokkupuude kübervägivalla teemaga?

Wow...
Cuiwiitt!

Küberväg ivald

- Plan International küsitluse tulemusel (14 000 tüdrukut (15-25) 22-s riigis vastas 58%, et nad on kogenud virtuaalset seksuaalset ahistamist, peamiselt FB ja Instagrami kaudu. 19% vastajatest vähendas selle tõttu oma veebisoleku aega märkimisväärselt.
- LGBTI+ noored: 15% 15–17 aastastest on kogenud eelneva 12 kuu jooksul veebiahistamist.

- *Plan International 2020, "Free to be online?": https://plan-international.org/publications/freetobeonline*

Taustainfot EL aruteludest

- 54% naistest on kogenud kübervägivalda alates pandeemia algusest.
- Naispoliitikute, ajakirjanike ja aktivistide suunas tehtud rünnakud on veel rohkemad - % oluliselt suurem.

- Põhjus lihtne – oluliselt kergem on rünnata, hirmutada „konkurente“ reaaleluga võrreldes.

- Arutamisel on direktiivi muudatus, mis probleemi adresseeriks. Hetkel on see enamuses riikides katmata kuritegu.
- Taanis on käitumisjuhised *(National Action Plan)* jõustruktuuridele jagatud ja nendega läbi räägitud, töötab hästi.

Avalik elu, otsustajate ametid

- 2019.aastal toimus koordineeritud misogüünse vihakõne rünnak uue soome valitsuse naisministrite suunal.

- Mõjutab demokraatia protsesse: 28% KOV naispoliitikuid on peale selliseid rünnakuid oma huvikaitse aktiivsust märgatavalt vähendanud (2019.uuring:

  https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161812

- Autoritaarsete režiimide esindajad (ja pooldajad) on aktiivsed sooliselt kallutatud valeinfo levitajad

  https://www.brookings.edu/techstream/gendered-disinformation-is-a-national-security-problem/

LSV laiendus

- Kontrolli säilitamine tehnoloogiat kasutades ja selle abil
- Gaslighting – kodus, „targa maja lahendused“, Google Alexa
- Kontroll kõigi sotsiaalmeedia ja muu internetis olevate kontode üle – paroolid, sisu
- Ähvardused isiklikku informatsiooni avalikult jagada

Naistevastane (küber)vägivald ja selle ära tundmine

Vägistamiskultuur ja küberruum

Levib küberruumis oluliselt kiiremini kui tavaelus.

Meemid

Naljad

Fotod

Revenge porn

Reaalsed otseülekanded vägistamisest (FB, IG)

- *Kristiina Luht, Sotsiaalministeerium https://somblogi.wordpress.com/2021/04/13/naistevastane-kubervagivald-ja-kuidas-seda-ara-tunda/*

Kübervägivald

Vormid:

- Piltide, videote ja hääl-lindistuste nõusolekuta avalikustamine
- Ärakasutamine, hirmutamine, sundiv kontroll
- Seksistlik trollimine
- Seksuaalne ahistamine
- Küber-jälitamine

Materjalide nõusolekuta jagamine

- ...koos või nõusolekuta lindistatud/pildistatud materjali avalikustamine internetis ilma loa või nõusolekuta.
- Alasti ja/või seksuaalse sisuga materjal, mis on lindistatud osapoolte nõusolekul
- Alasti ja/või seksuaalse sisuga materjal, mis on lindistatud ilma osapoolte nõusolekuta (alt-üles seelikutes (upskirting), värdpildistamised (WC-des) jne)
- Seksuaalsed rünnakud ning vägistamised, mis filmitakse ning jagatakse reaalelus või peale toimunut internetis

Ärakasutamine, sundiv kontroll

Ohver on pandud olukorda, kus ta osaleb seksuaalse sisuga materjali loomises.

- normaaloludes, isikliku otsustuse raames ta seda ei teeks
- Miks?
  - Manipulatsioon
  - Hirmutamine, sundiv kontroll
  - Süütundele rõhumine
  - Meelitamine – raha, teened
  - Väljapressimine
  - Julgustamine seksuaalaktideks ning selle hilisem nõusolekuta jagamine

- Väga levinud noorte suunal ja seas.

Seksistlik trollimine 1/2

- Ohvriks satub keegi, keda grupp inimesi trollib, jagades sekstlikke sõnumeid, mis häbistab, haavab või diskrimineerib teda.

- Kuulujutud, laimamine või valeväited ohvri seksuaalsuse ja seksuaalkäitumise kohta
- Seksuaalse sisuga agressiivsed või diskrimineerivad kommentaarid ning solvamine
- Ohvri kohta seksuaalse sisuga valeväidete esitamine, maine kahjustamine (võltsprofiilid)

Seksistlik trollimine 2/2

- Ohvri isikliku info avalik jagamine, eesmärgiga julgustada suurt hulka anonüümseid kasutajaid tegema seksuaalset ahistamist ohvri suunas (doxing)
- Tegeliku või oletatava seksuaalse sättumuse pärast toimuv laiaulatuslik trollimine
- Ohvri seksuaalsuse/orientatsiooni või sooidentiteedi avalikustamine ilma viimase nõusolekuta
- *Doxing: https://us.norton.com/internetsecurity-privacy-what-is-doxing.html*

Soovimatu seksualiseerimine

- Ohvri postituste all seksuaalse sisuga kommenteerimine
- Endast seksuaalse sisuga piltide saatmine
- Seksuaalse sisuga võltsvideote tegemine ning jagamine (deepfake)
- *https://www.kaspersky.com/blog/secure-futures-magazine/deepfakes-2019/28954/*
- Kõik, mida me internetis jagame (ja hiljem kustutame), on netis leitav ning kasutatav!

Küberjälitamine

Kübervägivalla tagajärjed

Vaimsed ja füüsilised

<u>Ahistatuil arenevad erinevad häired:</u>

- Enesehinnang
- Toitumishäired, sõltuvushäired
- Soovimatus kodust lahkuda või vastupidi – kaugele põgenemine
- Enesevigastused

Võib lõppeda fataalselt – enesetapp

Materjalid

Stop Non-consensual Intimate Image Abuse – veebileht https://stopncii.org/?fbclid=IwAR2sKeXT8ZnHbfFNR1OmTdH8v4CRHaUuLgM4xakktcrq2n8j0UmpBMNjTWQ

DeStalk – veebileht jälitustarkvara leidmiseks: https://www.kaspersky.com/about/press-releases/2021_destalk-e-learning-course-ready-for-practitioners-to-tackle-cyberviolence-and-stalkerware

TechSafety – USA veebileht erinevate soovitustega, kuidas vältida tehnoloogia abil teostatavat vägivalda: TechSafety NNEDV

Istanbuli konventsiooni küberväg ivalda puudutav soovituste tekst, täiendus konventsioonile: IC recommendations_cyberviolence

Tänan tähelepanu eest!

Projekti "Koolitatud spetsialistid aitavad vähendada perevägivalda Eestis" rahastatakse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra perioodi 2014–2021 finantsmehhanismide programmist „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine" (Local Development and Poverty Reduction) ning kestab 18 kuud: 01.02.2021-31.07.2022

Iceland Liechtenstein Norway grants

PÄRNU NAISTE VARJUPAIK

NTTK
Vägivallast on väljapääs!

ühendus vägivallavaba elu kaitseks

RÓTIN